

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Joi 10 Iuliu st. v.
22 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 51.

ANUL XVI.
1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Școli pentru fete !

Multe sânt trebuințele noastre, căci multe ni lipsesc. Cea mai grabnică necesitate, după parerea noastră, este înființarea de școli bune în toate satele, pentru ca prin ele să deșteptăm și întărim poporul, care e temelul clasei inteligente și al națiunii întregi. Până ce noi nu vom avea școli bune în toate satele noastre, poporul nostru nu va înainta, până atunci nu putem să întreprindem a realiza nici o idee la care se cere și concursul poporului nostru.

Dar întocmai ca pentru popor — școlile dela sate, astfel și pentru clas'a mai inteligenta a națiunii școlile pentru fete formează o necesitate ardentă, o mare lipsă ce ar trebui suplinită cât mai curând.

Nu înțelegu școli elementare, unde se învăț'a a celi și scrie și unde elevele își câștiga noțiunile prime din sfer'a științelor menite pentru ele: ci vreau să vorbescu de școlile mai înalte, așa numitele pensionate sau institute de creștere, unde fetele clasei de mijlocu se cresc conform cerințelor timpului în care trăim.

Avemu noi în țera destule institute bune, unde fetele se potu cresce bine atât pentru viaț'a mai casnică, cât și pentru cea din saloane; avemu multe fete culte, înse — durere! — la cele mai multe le lipsesce farmecul care le face atât de grațioase în ochii tinerilor români cu sentimente naționale, ele adeca nu știu să converseze românește, căci în institutele în cari s'au crescut, n'au avutu ocaziune să studieze limb'a și literatur'a româna.

Școli mai înalte pentru fete, iôta de ce are trebuința inteligent'ă româna! Școli în cari limb'a propunerii și ceea a conversațiunii să fie românească.

Acest'a e o cestiune foarte importantă, căci ea are o mare înrăuțire asupra mersului nostru cultural. Dacă fetele nu știu să vorbească românește, maritându-se, nici ca neveste nu vor vorbi; barbatii lor, de altminte cu bune sentimente naționale, vor fi siliti a vorbi și ei totu în limbi străine, și — unu ce naturalu — pruncii lor nu vor ști românește de fel. Este de prisos să mai adaugemu, că o astfel de familia e perdută pentru noi: accentuăm numai, că de multe ori tocmai din asemenea familie se ivescu renegatii cei mai turbati.

Reul este dara mare și periculosu, deci ar trebui să-l reparăm cât mai curând!

Și ast'a n'ar fi unu ce greu. S'ar puté face și prin inițiativa privată. Săm convinsu, că dacă unu individ singularu ar deschide atare institutu, ar fi spriginitu de către parintii români cari acuma sânt siliti a-si da fetele în institute străine. Eu ênsu-mi am auzitu pe multi

plângându-se, că nu-si potu da fetele în cutare institutu românesc.

Dar dacă nu s'ar gasi vr'unu individ, care să ia risicul inițiativei, ar trebui ca societatea să se puna în fruntea întreprinderii. Și aice damele române aru ave unu rol frumos, unu mare terenu de activitate, pe care tot'a națiunea le-ar aplaudă.

Ele sânt chiamate în rîndul primu d'a luă în mână și d'a conduce acest'a cauza. Adune-se dar damele române, țina convatuirii, formeze reuniuni, și faca totu ce va fi cu putința pentru scopul d'a înființ'a institute mai înalte pentru fete!

Să ne crescemu mame române, dacă voimu ca generațiunea viitoare să fie româna, dacă voimu să mai trăim!

I. V.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Ochii ei se paingeara și pe buze-i se ivi o spuma roșia.

— De ajunsu, dlor, în interesul dvăstre ve rogu, — dișe medicul vivace.

Sabine se aplecă asupra patului, unde parea că arangéza perinele, să-si ascunda confuziunea, ce i-a produsu suprinderea mare.

Dar nime n'ar fi observatu marea sa iritațiune spiritală. Atențiunea totală a celor presinti fu absorbită de evenimentul tristu, pe care numele pronunțiatu parea a-l lumină.

Cei doi amployati, la recomandatiunea medicului, se retraseră în ferestă și înfirara a conversațiune viua, produsă de numirea faptuitorului.

— Justin Reboux! — repeți judecatorul de instrucțiune.

Acest'a e o acusa formală, care în asemenea împrejurări este menită a jucă unu rol foarte importantu.

— Cine e acel Justin Reboux? — întrebă procurorul de stat.

— Fără 'ndoielă șede în gîrul acesta. Dôra e aplicatu în fabric'a de sticla.

— Domnișor'a Forster ni-ar puté da deslucire.

La pronunțarea numelui seu Sabine întră între ei.

— Ce poftiti dela mine, dlor?

— Amu dorî să scim, dacă cunosci acestu nume: Justin Reboux?

— Da.

— Cine e omul acesta?

— Șeful secțiunii de transportare a fabricii de sticla.

— Ce fel de omu e dânsul?

— Dlor, — dîse Sabine privindu spre usîa, — iéta vine parintele meu, care pôte sê ve deie deslucire mai competentă decăt mine.

În adevăr, pe usîa întră fabricantul de sticla, și veni atăt de iute, încăt la primul momentu se veđu pe dânsul, că are sê spuna unu lucru de mare însemnătate.

— Dlor, — începù el deja în usîa, am sê ve împartășescu unu ce importantu.

Aceste câteva cuvînte spariara pe toti, înca și pe Mariotte, care pregatiă în lînisce prândul pentru barbatul seu.

Ea tocmai medită, că presintîa unei femei ucise și a ômenilor legii ce turburare pôte sê produca la o casa, ca și a ei.

Atunci privirea lui Forster se întelni de odata cu ochii deschisi și ficsati ai Ismérie-ei, cari cautau nedecisu spre el dintre perdelele patului. El privi confus spre Ismérie, și se parea ca și când i-ar fi parutu reu de vorbele-i de mai nainte.

— Venitu-si-a în ori? — întrebă el lîn.

— A și vorbitu, — dîse medicul.

— Ah!... ce a dîsu?

— A spusu numele ucigatorului.

— Așă dara sê ne departămu, dlor... Déca dn'a Morin va înțelege convorbirea nôstra, sê nu desbatemu înaintea ei caus'a!

Toti eșira din odaia, numai pe Mariotte o lasara acolo, care își împarți îngrigirea între bolnava și caminul.

Forster, dupa ce veđu că sînt singuri, începù:

— Dlor, am scontratu cass'a, din aceea lipsesce o mia cinci sute de franci.

— Ah! — esclamă cu interesare judecatorul de instrucțiune.

— În sfîrșitu sum'a acêst'a e nimica totu; dar eu credu, că acestu furtu și acestu omoru stau în legatura strînsa.

— La cine se aflau cheile cassei?

— La dn'a Morin și la mine?

— Și examinat-u-ai bine, dle Forster, cuprinsul cassei? Facutu-s'a adeseori asemenea scontrare?

— Am examinat-u-o bine, dar și pân'acuma o scontram adese ori.

— Dta fără 'ndoiéla ai avutu încredere deplina în dn'a Morin?

— Da.

— Și Iustin Reboux bucuratu-s'a de asemenea încredere din partea dtale?

— Iustin Reboux? — întrebă fabricantul de sticla surprinsu. În ce legatura se afla omorul cu numele acêst'a?

Judecatorul de instrucțiune relată ce s'a întemplat, și cu tôte că nu fu în stare a întregi cu cugetul faptul, urmele descoperite i stêmira niște cugete seriôse.

Cei doi membrii judecătorești se consvatuira timpu mai îndelungatu cu Forster, asupra celor dôiue fapte descoperite de curênd, și desbatcau consecințele acelora.

Sabine și medicul se retrasera.

Cel din urma, în a cărui minte sunau în continuu aceste cuvînte ale judecatorului de instrucțiune: »pentru ce a ucisu ea?» se adânci cu totul în cugetele sale.

— La draci! acestu furtu me conturba cu totul.

Sabine priviă înainte-si surprinsa, dar totu-odata ușorata.

Ismérie dormiă.

— Semnu bunu! — dîse medicul, — s'ô lasămu a se odihni în lînisce! Cine scie, la ce se va deșteptă serman'a femeia?!

(Va urmă.)

Ședintiele Academiei române.

Bucuresci 6/18 iulie.

Ședinț'a din 13/25 iunie. Președintele, dl Ion Ghica aduce la cunoscintîa Academiei o adresa din partea dlui *Constantin Zapa*, în privintîa procesului ce i s'a intentatu pentru nedepunerea copiilor dupa tôte acele proprietăților repausatului donatoru *Evangeliu Zapa*, în conformitate cu dispozițiunile testamentare. Dl *C. Zapa* arêta cauzele întârziării sale de a-si îndeplini datori'a și cere a i se mai acordă o amânare de unu anu, pentru ca sê póta depune acele copie la Academia. După o discuțiune, la care iau parte dnii *Maniu*, *Ion Ghica* și *Hașdeu*, se decide a se acordă dlui *C. Zapa* unu terminu de șese luni.

Dl președinte comunica o adresa din partea ministeriului instrucțiunii publice, relativa la cessiunea cătra Academia a sarcinei de a publică documentele repausatului *Eudoxiu Hurmuzachi*, dimpreuna cu subvențiunea alocata anualminte cu acestu scopu în bugetul statului. După o discuțiune, la care iau parte dnii *Gr. Stefanescu*, *Sion*, *Hașdeu* și *Maniu*, se primesce propunerea dlui *Aurelianu* de a se amână ori ce discuțiune pâna ce se va cere mai ântâiu și se va primi de ministeriu pentru a fi studiatu cu cumpencla în fazele sale anteriôre întregul dosaru al acêstei publicațiuni.

Dl secretaru generalu substitutu, *Hașdeu*, aduce la cunoscintîa Academiei o epistola din partea dnei *Laura de Mocioni*, veduv'a repausatului academicu *Andrei Mocioni*, tramițendu pe d'ô parte o fotografia a defunctului, ier pe de alt'a luându asupra sarcin'a de a tramine la Academia unu portretu în oleiu, déca i se vor comunică numai condițiunile de marime și de formatu. Se decide a se satisfac de urgentia cererea dnei *Mocioni*, multiamindu-i-se totu-odata pentru bunavointia.

Ședinț'a din 20 iunie (2 iulie). Dl președinte *Ion Ghica* depune din partea dlui membru corespondentu, *St. Hepites*, proiectul de organizarea serviciului meteorologicu în Români'a. Pe de o parte, memoriul se transmite pentru a fi studiatu la secțiunea sciintifică, ier pe de alt'a se decide ca atăt autorul, precum și dl membru *Poni*, sê fia invitati într'adinsu a luă parte la ședinț'a ordinară, în care se va pune cestiunea în desbatere.

Dl președinte comunica o epistola din partea dlui membru corespondentu *Gr. Tocilescu*, prin care cere 4000 lei din fondul publicațiunilor hurmuzachiane, pentru ca sê mërğa în Angli'a a studiă mai cu sêma manuscrisul românû din *British-Museum*, și manuscrisul slavicu din *Oxford*, scrisu în *Moldova* pe timpul lui *Alexandru cel Bunu*. După o desbatere, la care iau parte dnii *Ghica*, *Sion*, *Stefanescu*, *Hașdeu*, se constata că ar fi o spesire nejustificabilă, de a întrebuintă pentru alte scopuri fia cât de înrudite, sum'a destinata eschisiv pentru publicarea documentelor repausatului *Eudoxiu Hurmuzachi*.

Cu acêsta ocaziune, dl *Hasdeu* observa, că manuscrisul românû din *British-Museum* a fost de multu indicatu de dl membru onoraru *Picot*, ier cel din *Oxford* de cătra *Dobrowsky*, *Scharfarik* și alti slavisti. Avêndu intențiunea de a mërğa în Angli'a, nu mai departe decăt în lun'a viitoare, dl *Hașdeu* promite de a examina mai de aprôpe ambele acele manuscrise, fără a cere pentru acêst'a vr'o subvențiune din partea Academiei.

Biserica și scôla.

Dieceș'a Aradului. *Locuintie pentru preoti!* Așă a decisu sinodul de estîmpu, deci — spre a escută decisul sinodalu — Pr. SȘa episcopul diecesanu *Ioan Meșianu* a îndreptatu unu cercularu, ce-l cetimu în »*Bis.*

și Școala, către protopresbiterii și preotii din diecesa, îndemnându-i a îngriji cum poporul să procure acele locuințe mai ușor, și anume din colecte benevole întreprinse pe timpul secerișului și al culesului, ori din alte economii, dându-se în arândă și pământurile din giurul bisericilor. — *La institutul pedagogico-teologicu*, precum cetimu în aceeași foia, festivitatea solemnă a încheierii anului școlaru se ținu la 11 iulie, cu care ocaziune Pr. Ssa parintele episcopu diecesanu adressă linerimei o cuvântare ocazională. — *Dsiôr'a Iuliana Nutiu*, învețatorăsa în Paulsi, a facutu la 30 iunie esamenu cu școlarițele sale; succesul a fost îmbucuratoru.

Archidices'a Sibiului. *Candidatii de preotia* vor avé esamenene de calificațiune dela 25—28 august vechiu; cererile pentru admitere sânt a se substerne cel multu până la 31 iulie. — *Candidatii de invetiatori* la școalele populare și capitale vor avé esamenene de calificațiune dela 25—31 august v.; cererile pentru admitere sânt a se substerne până la 1 august. — *Stipendiati* din fondurile archidiecesane, precum cetimu în „Teleg. Rom.”, de unde scótemu și celelalte două împarteșiri anterioare, sânt invitati, ca până la 15/27 iulie să se legitimizeze despre sporiul facutu în studii.

Împartirea premiilor pentru școlari în Bucuresci s'a facutu cu solemnitatea îndatinată. Cu acesta ocaziune dl Hașdeu, membru al consiliului permanentu a ținutu unu discursu, căruia i-a respunsu dl B. Boerescu, ministrul ad interim la instrucțiunea publică. Dl Hașdeu a început astfel: „Prim'a cultura scolastica a românului a fost cea religioasă. Lumin'a, multă puțina, eșă din monastiri, și în mare parte se margina în cercul restrinsu al clerului. Pe langa acesta direcțiune teocratică a școalei, care ne-a datu câțiva luceferi, ca mitropolitii Petru Movila, Varlam, Dosofteu, și chiar pe bisericosul Voda Neagoe Basarabu, a început de timpuriu a se întinde cultur'a scolastica, aristocratică, copiii boerilor învețându cartea acasă, fără a le pasă deca înveția sêu nu restul națiunei, deca are sêu nu unde să învețe. Acestei a două direcțiuni se datoresce unu Miron Costin, unu Nicolae Milescu, unu Cantemir, unu Greceanu etc. Cultur'a teocratică și cea aristocratică au fost, într'unu modu ca și exclusiv, unicele două culturi scolastice ale parinților nostri până în secolul de față, poporul de jos mulțumindu-se cu cultur'a lui cea instructivă care-l facea gata la cea d'ântăiu chiamare, a intra cu unu pasu siguru, cu o aptitudine de progresu, aproape miraculoasă, pe calea unei culturi scolastice democratice. Asachi și Saulescu, în Moldova, Lazar și Eliade în țer'a românească, au datu semnalul nouei mișcări. Școala a încetatu de a fi monopolul clerului și al boerului, ea a devenitu a națiunei întregi“. Dl Boerescu a accentuat, ca profesorii și parinții să încurageze tinerimea către profesiunile liberale, către carierele independente, cum este comerțul și industria, și să-o faca a fugi cât mai multu de funcționarismu.

Școalele din Români'a în 1879—80. În anul școlaru 1879—80 au funcționatu în toată țer'a 2449 școale, dintre care 1910 școale rurale, 242 primare urbane, 34 secundare, 41 speciale, 7 superioare și 215 private. Școale speciale în 1872—73 au fost 22, în anul 1874—75 numerul lor a cadutu la 17, ier în 1877—78 s'a urcatu de odată la 38. Aceste școale se împartu în: 4 școale comerciale, câte una în Bucuresci, Craiova, Galati și Ploesti; 10 școale normale, două în Bucuresci și apoi câte una în Bêrlad, Craiova, Galati, Iasi, Severin, Ploesti, Têrgu-Jiului și Turnu-Magurele; 8 școale de meserii și anume în Bacău, Bucuresci, Baciuni, jud. Iasi, Caracal, Craiova, Iasi, Severin, Ploesti; 3 școale profesionale de fete, două în Bucuresci și una în Iasi, diferite școale și anume: în Bucuresci: de agricultură, atelieru de tâmplăria și sculptura, militaria, de farmacia,

de punți și șosele, de științe politice, de veterinaria, de moșitu; în Iasi: școala fiilor de militari, Gregoriana de moșitu, tehnic'a; două școale de bele-arte, una în Bucuresci și alt'a în Iasi; două de musica și declamațiune, una în Bucuresci și a două în Iasi.

Societati si institute.

Asociațiunea transilvana. *Bilete cu pretiu scaziutu* se vor da pe calea ferată orientala acolora, cari vor caletori la adunarea din Turda: biletele se afla la comitetul Asociațiunii sêu la directorii despartiemintelor. — *Adunarea despartiemintului VIII* s'a ținutu la Detunata, în 20 iunie, luându parte unu publicu numerosu; directorul despartiemintului, dl advocatu Filip din Abrud a ținutu o cuvântare bine compusa; ier către poporu a vorbitu dl Alesandru Danciu. După adunare urmă unu prândiu, apoi jocu, despre cari — durere — n'amu primitu împarteșire mai detaiata, ceea ce amu fi publicatu bucuros.

Reuniunea învețatorilor români din Selagiu va ține adunarea sa generală de estimpu la 15 august în Zelau. Cu acesta ocaziune totu odată se va substerne adunării generale unu proiectu spre a modifica statutele reuniunii, amesuratu cerințelor timpului și unor împrejurări schimbate.

C e e n o u ?

Moștenitorul de tronul Rudolf a sositu în 17 la München, unde a petrecutu o zi și apoi s'a dusu la Brusela spre a-si revede logodnic'a.

Sciri personale. Pr. Ssa *Mihaiu Pavel*, episcopul diecesei Oradane, duminică a mersu la Holod și de acolo la Beiușu, unde va petrece timpu mai îndelungatu. — *Dl Petru Popoviciu*, învețatoru și profesoru de cântu și rituale la institutul pedagogico-teologicu din Arad, precum cetimu în „Bis. și Șc.”, la 11 iulie și-a serbatu iubileu de 25 ani în carier'a sa de învețatoru. — *Dl A. Stolojanu*, ministru de justiția al României, a plecatu la Dobrogea, spre a face o inspecțiune tribunalelor de acolo. — Pr. Ssa *Ioan Popasu*, episcopul diecesei Caransebesu, a plecatu la băile dela Carlsbad.

Statu'a lui Heliade Radulescu a sositu la Bucuresci înca în ier'n'a trecută; de atunce înse din mai multe cauze nu s'a pututu aședă înca; ma a fost și o disputa, ca unde să se spuna. În fine s'a decisu ca să se aședă în piața teatrului, pentru care densus a facutu atât de multu. Se scrie, că inaugurarea se va face în toamnă viitoare cu mare și convenabila solenitate. N'ar fi ore mai bine a o amână pe când Academi'a, al cărei președinte fusese, va fi întrunită în adunare generală?!

Statu'a lui Stefan celu mare. Amu împarteșitu, că modelul tramisu la Iasi de sculptorul din Paris E. Frémiet, a displacutu. Acuma se scrie, că comisiunea esaminătoare, consultându și registrul ce a fost deschisu pentru toti cetățenii cari voiau a face observațiuni, a hotaritu a face mai multe modificări, cari se comunicara artistului. Acela va mai face înca o reducțiune în jumătate de marime a statuei și va tramite fotografiile în profilu și în față a acestui al doile modelu, spre informațiunea comitetului și rectificarea ce va mai crede de cuviința a propune.

Băile din Maramureșu sânt frecventate bine de publicul de pe acolo. La Vișeu publicul se compune mai ales din femei, căci apă-i feruginoasă, ce sêmena cu apă din Pyrawarth, este foarte potrivita pentru bólele femeiesci. Acolo e musica permanentă, are salonu frumosu de conversațiune, promenada umbrăsa, aeru sănatosu și unu prospectu frumosu spre valea Talabor. La Cabola-Poiana asemene s'a adunatu unu publicu frumoșelu; apă de acolo e feruginoasă, are unu parcu umbrosu de bradi și mestéceni. Brebul emuleza cu apă dela Parad,

și aerul seu de munte ofere cea mai placuta petrecere pe acolo.

Afacerea Seeman a intratu în stadiu nou. El a fost provocatu la duelu de patru ênsi, dar declarându, că n'a avutu intențiunea d'a insultă stégul ungurescu, cei d'ântâiu și-au revocatu provocarea. Al treile n'a voit, dar secundantii lui Seemann au declarat, că satisfacțiunea cavalerească nu mai are locu, de ôra-ce aceea s'a datu deja. Într'aceea autoritatea competentă a începutu cercetara disciplinara.

Sciri scurte. *Petru și Pavel la Beiusiu* s'a serbatu cu multa veselie, căci de odata la trei case a fost serbatore familiara, și anume la dl directoru gimnasialu Petru Mihuti, la dl avocatul Paul Pop și la dl profesorul Paul Balasiu. — *Scorpionii* au gasitu lucratorii cari facu drumul nou dela Petroșeni pâna la Tergul-Jiului. — *In Viena* de unu timpu încôce foarte se sporescu turcii cari se aședă acolo și deschidu prevalii. — *Arderea cadavrelor* și-a gasitu aderinti și în Buda, unde vr'o trei sute de cetățieni spriginescu cestiuinea acést'a. — *Br. Vilelm Rothschild*, șeful casei din Frankfurt, a sositu la Marienbad; ținându strînsu la religiunea sa, cu dânsul caletoresce nu numai unu rabinu, ci și o bucatărească care i pregatesce bucatele pe jidovia.

Sciri din Români'a. *Mari manevre militare* se vor ține în lunile august și septembrie. Vor fi două lagare; unul la Țiganesci, 14 bataliône de infanteria de linia și mai multe de dorobanti, 12 escadrône de cavaleria și artileria corespundătoare; altul în Moldova pe Siret, mai micu. — *La Bucuresci* va sosi în curênd o trupa de selbatici din Nubia; trup'a este compusa din 7 barbati și o femeia cu veriga de nasu; ei au cu sine și animale, precum și arme de ale lor. — *Din Bucuresci la Sinaia* merge multa lume, cu trenurile de placere, căci ieftinetatea preturilor și cu deosebire dispozițiunea luata ca biletele luate sâmbeta sê fia valabile și luni cu ori ce trenu, atrage pe multi.

Necrolôge. *Ioan Bulboca*, proprietaru în Curticetu, comitatul Arad, a încetatu din viața la 8 iulie în etate de 59 ani. — *Maria Branu de Lemeni n. Circa*, soçi'a dlui capitanu supremu în pensiune Ioan Branu de Lemeni, a repausatu la 2/14 iulie în Brașov. — *Dimitrie Andronu*, odinioara comerciantu, a muritu în Sibiiu la 16 iulie. — *Maria G. Teclu n. Juga*, soçi'a dlui G. I. Teclu, a încetatu din viața la Bucuresci în 10 iulie.

Cronic'a lunei.

Resboiul este inevitabilu! Așă scriu diuarele politice. Puterile represintate la conferinți'a din Berlin au adressatu Turciei o nota colectiva, desemnându hotarele nôue ale Greciei spre Turcia. Înse ea a declarat înainte, că nici odata nu va consimți a cedă Janina, Larissa, Metcova și Preveza; ea tramite în Epiru și în genere pe nôu'a fruntaria hotarita la Berlin, trupe și munițiuni. Situațiunea între Albani'a și Muntenegru asemenea nu intra de fel pe cale de impacțiune. Scirile mai nôue spunu, și despre o armata destinata Rumeliei orientale sub conducerea lui Osman pașa, ca la casu de conflictu cu Greci'a și Bulgari'a, Turci'a sê puna îndata mân'a pe Rumelia. Rusi'a spriginescu pe Greci, dar Germani'a se arêta mai puțin favorabila, Englitera a începutu sê ia și dâns'a o atitudine multu mai rezervata. Sultanul a cerutu dela Germani'a unu reorganisoru al administrațiunii sale financiare și o comisiune de 12 membrii militari și de funcționari civili. Organisorul s'a și tramisu, este Vonderstein, renumitul economistu.

Despre Dômn'a României. „Nord und Sud“ și dupa dânsul „La Revista internazionale Europea“ (16 iunie) vorbescu în termenii cei mai elogiosi de cele două nôue opere subscrise „Carmen Sylva“ de Dômn'a Românilor: „Hammerstein“ în care august'a poeta cânta

unu episodul din luptele lui Enric IV imperatul Germaniei și fiul seu, și „Sappho“ e cântata cu o inima inspirata. Viêt'i'a nemuritoare fiice a insulei Lesbos eră odinioara cântata cu exclamațiunile și simficiunea de ocaziune ale versificatorilor; prințes'a Elisabeta ne arata cu totul altfel și într'unu modu foarte reușitu pe gânditoare și ardinta Sappho. Germani'a cunoscea și admiră ca și noi scrierile pline de poesia ale bunici Dômn'e; adi. în patri'a musiceii și a poesiei, în orașul lui Michel Angelo și Laurentiu Magnificul, Dômn'a Românilor e privata „come poetessa di vaglia“.

Patriarcul din Constantinopol s'a superatu focu și pèrgiolu pe mitropolitul-primatu al României, de când acesta a primitu președinti'a Societății Macedo-Române. Patriarcul adeca e grecu, și nu-i vine la socotela, ca cineva sê lucreze pentru emanciparea elementului românului de sub tirani'a grecesca. Ca sê deie o forma mai conveniabila mâniei sale parințesci, adressă o scrisore mitropolitului-primatu, prin care reclamă dreptul patriarhilor de a da permisiunea pentru hirotoniile arhierilor titulari, va sê dica pretindea că Români'a este o provincia eclesiastica a patriarcului. Înse mitropolitul-primatu i-a respunsu, că biserici'a româna este neatârnatore, că patriarcul n'are nici unu dreptu de a se amestecă în trebile acestei biserici, și că deca prin legea organica a bisericii române se prevede a se cere binecuvântarea patriarcala pentru hirotonirea arhierilor titulari, acést'a este numai unu actu de politetia. Corespundinti'a nu s'a încheiatu înca; precum cetimu în „Ortodocsul“, patriarcul a respunsu. Acuma mitropolitul-primatu e la rëndul seu.

Jubileul Belgiei, prin care se serbêza a 50-a aniversaria a independenței sale, se începù la 18 l. c. cu mare revista militaria, la 20 se ținù serbarea tragarilor, la 21 va fi înăugurarea statuei regelui Leopold, la 22 deschiderea espozițiunii de gradinaritu, în cele trei zile urmatore mari festivități musicale, la 23 deschiderea congresului botanicu, la 25 regatta. În augustu: la 1 deschiderea palatului de arte și a espozițiunii artistice din Belgi'a, la 2 congresu pentru dezbaterea cestiunii catolicismului vechiu, la 8 serbare de nôpte în Namur, la 9 emulare în cântări la Brusela, la 12 congresu literaru belgianu în Gent, totu acolo la 15 espozițiune artistica, dela 15—19 cursu de cai în Brusela, serbare poporala, iluminațiune. serbare de turna, cavalcade, concertu; la 22 congresu pedagogicu, la 24 mare „nôpte venețiana“. Orașele din provincia asemenea vor ținê serbări. În totu timpul iubileului la Brusela va sta deschisa espozițiunea de agricultura, industria și arte.

Sciri straine. *Principele Vogoridis*, guvernorul Rumeliei orientale, a primitu dela Sultanul voi'a sê faca o caletoria în Europa și el se va imbarcă zilele aceste spre Triest. — *Contele d'Arnim*, fostu ambasadoru la Paris al Germaniei și mare dușmanu al lui Bismarck, se afla la Geneva foarte bolnavu, încât nu va mai putê jucă de acuma înainte vr'unu rolu politicu. — *La Paris* sesiunea ordinaria a Camerei și a Senatului s'a închisu în 15 l. c. printr'unu decretu prezidențialu. — *Gazi Osman pasia* nu mai este ministru de resboiu în Constantinopol, în locul lui fu numitu Hussein pașa, vechiu guvernatoru al orașului Scutari în Albani'a. — *Rochefort*, în urmarea amnestiei generale, s'a rentorsu la Paris, unde a și seosu unu diuariu intitulatu: „Intransigent“, din care în diu'a prim'a s'au vëndutu 200,000 de esemplare. — *Imperatul Vilelm* a sositu în 19 l. c. la Gastein, unde a fost primitu simpaticu din partea publicului.

Proprietaru, redactoru respundietoru și editoru :

IOSIF VULCANU.